

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ І СПОРТУ УКРАЇНИ**

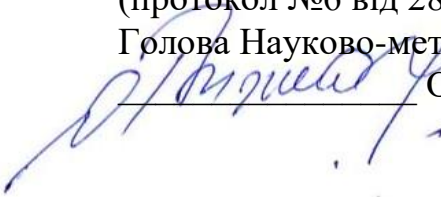
**НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЗДОРОВ'Я, РЕАБІЛІТАЦІЇ ТА
ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ**

КАФЕДРА ТЕРАПІЇ ТА РЕАБІЛІТАЦІЇ

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною радою
(протокол №6 від 28 серпня 2024 р.)

Голова Науково-методичної ради


Олександр ПИЖОВ

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
АДАПТИВНІ ТА ДОПОМІЖНІ ТЕХНОЛОГІЇ**

рівень вищої освіти: другий (магістерський)

спеціальність: 227 Терапія та реабілітація

код дисципліни в каталозі вибіркового навчання: ВД.ФТЕ1

мова навчання: українська

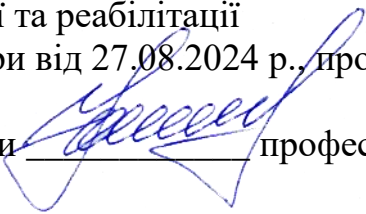
Київ – 2024

Розробники:

Виноградова Маргарита Сергіївна, викладач кафедри терапії та реабілітації, msvynogradova@uni-sport.edu.ua

РЕКОМЕНДОВАНО:

Кафедрою терапії та реабілітації
(засідання кафедри від 27.08.2024 р., протокол № 27)

Завідувач кафедри  професор Олена ЛАЗАРОВА

ПОГОДЖЕНО:

Начальник

навчально-методичного відділу _____

 Ольга Д`ЯЧЕНКО

Начальник відділу забезпечення
якості вищої освіти _____

 Сергій ПОПОВИЧ

Анотація навчальної дисципліни. Дисципліна спрямована на формулювання знань про принципи підбору і застосування адаптивних та допоміжних технологій. Оволодіти техніками використання адаптивних та допоміжних технологій при виконанні ADL та IADL; формування навичок виготовлення технічних засобів. Обсяг дисципліни – 3 кредитів ЄКТС. Основні теми: поняття про допоміжні та адаптивні засоби та загальні принципи їх підбору; допоміжні і адаптивні прилади для мобільності; допоміжні та адаптивні прилади для одягання та роздягання; допоміжні та адаптивні прилади для користування в туалеті, ванній кімнаті та на кухні; специфічні допоміжні та адаптивні засоби; допоміжні і адаптивні прилади в педіатричній практиці; державне забезпечення допоміжними та адаптивними засобами. Підсумкова оцінка формується з урахуванням результатів поточного контролю та заліку.

Abstract of the discipline. The discipline is aimed at formulating knowledge about the principles of selection and application of adaptive and assistive technologies. Master the techniques of using adaptive and assistive technologies in the implementation of ADL and IADL; formation of skills of manufacturing technical means. The volume of the discipline is 3 ECTS credits. Main topics: the concept of aids and adaptive tools and general principles of their selection; auxiliary and adaptive devices for mobility; auxiliary and adaptive devices for dressing and undressing; auxiliary and adaptive devices for use in the toilet, bathroom and kitchen; specific aids and adaptive tools; auxiliary and adaptive devices in pediatric practice; state provision of auxiliary and adaptive technologies. The final score is formed taking into account the results of the current control and test.

Мета навчальної дисципліни – опанувати знання і практичні уміння з підбору і використання адаптивних та допоміжних технологій при різних патологіях.

Перелік компетентностей, які формуються під час вивчення навчальної дисципліни відповідно до стандарту другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 227 Терапія та реабілітація спеціалізації 227.2. Ерготерапія

Шифр	Компетентності
Загальні компетентності	
ЗК 01	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу
ЗК 02	Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 04	Здатність виявляти та вирішувати проблеми.
ЗК 05	Здатність приймати обґрунтовані рішення.
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності спеціальності	
СК 01	Здатність визначати проблеми фізичної, когнітивної, психоемоційної, духовної сфер, обмеження заняттєвої участі пацієнта відповідно до Міжнародної класифікації
СК 02	Здатність клінічно мислити, планувати терапію, застосовувати науково обґрунтовані засоби та методи доказової практики (Evidence-based practice), аналізувати та інтерпретувати результати, вносити корективи до розробленої програми ерготерапії чи компонентів індивідуального реабілітаційного плану.
СК 04	Здатність до роботи у реабілітаційній команді та міжособистісної взаємодії з представниками інших професійних груп різного рівня.
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності. Спеціалізація 227.2 Ерготерапія	
СКет 01	Здатність застосовувати у практичній діяльності теорії та доказову базу щодо заняттєвої активності та заняттєвої участі пацієнта/клієнта, охоплюючи розуміння змісту, мети заняттєвої активності та її впливу на здоров'я і добробут людини, вміння оцінювати, аналізувати, адаптовувати заняттєву активність та застосовувати її у терапевтичний спосіб.
СКет 02	Здатність оцінювати фактори пацієнта/клієнта (функції і структури організму, особистісні цінності, переконання та духовність), фізичне, соціально-економічне та культурне середовище, які впливають на його заняттєву активність у сферах самообслуговування, дозвілля (гри) та продуктивної (навчальної) діяльності.
СКет 03	Здатність визначати доцільність проведення заходів ерготерапії, здійснювати скринінг та клієнтоцентричне оцінювання окремої особи, групи людей, організацій чи популяцій, формулювати та документувати цілі програми ерготерапії або складових індивідуальної програми реабілітації.
СКет 07	Здатність аналізувати результати ерготерапевтичного втручання, коригувати програму, надавати рекомендації стосовно продовження реабілітації та вчасно, професійно і конфіденційно заповнювати необхідну документацію стосовно скерування, обстеження, планування та оцінки результатів ерготерапевтичного втручання відповідно до вимог професійного середовища.

Обсяг навчальної дисципліни – 3 кредитів ЄКТС, які розподіляються у годинах:

Форми навчання	Види навчальних занять				Самостійна робота	Разом
	лекції	лабораторні	практичні	семінарські		
Денна	6	0	18	0	66	90

Статус навчальної дисципліни: вибіркова.

Передумови для вивчення навчальної дисципліни: успішне опанування такими навчальними дисциплінами:

на другому (магістерському) рівні вищої освіти: «Нормальна анатомія людини», «Фізіологія рухової активності та патологічна фізіологія», «Біомеханіка та клінічна кінезіологія», «Основи медичних знань», «Основи практичної діяльності у фізичній терапії та ерготерапії (вступ до спеціальності)».

Програма навчальної дисципліни.

Тематичний план навчальної дисципліни

Номер і назва теми	Кількість годин			
	денна форма навчання			
	усього	у тому числі		
л.		прак.	с. р.	
Тема 1. Поняття про допоміжні та адаптивні засоби та загальні принципи їх підбору. Допоміжні і адаптивні прилади для мобільності.	32	2	4	26
Тема 2. Допоміжні та адаптивні прилади для одягання та роздягання. Допоміжні та адаптивні прилади для користування в туалеті, ванній кімнаті та на кухні. Специфічні допоміжні та адаптивні засоби. Допоміжні і адаптивні прилади в педіатричній практиці.	46	2	10	34

Тема 3. Державне забезпечення допоміжними та адаптивними засобами.	12	2	4	6
Всього годин:	90	6	18	66

Зміст навчальної дисципліни за темами

Тема 1. Поняття про допоміжні та адаптивні засоби та загальні принципи їх підбору. Допоміжні і адаптивні прилади для мобільності.

Загальне поняття про допоміжні та адаптивні засоби, їх класифікація. Поняття про адаптацію, модифікацію та компенсацію. Загальні та специфічні принципи підбору технологій.

Принципи підбору і механізм використання адаптивних і допоміжних приладів мобільності в ліжку. Принципи підбору і механізм використання адаптивних і допоміжних приладів мобільності в пересуванні.

Тема 2. Допоміжні та адаптивні прилади для одягання та роздягання. Допоміжні та адаптивні прилади для користування в туалеті, ванній кімнаті та на кухні. Специфічні допоміжні та адаптивні засоби. Допоміжні і адаптивні прилади в педіатричній практиці.

Принципи підбору і механізм використання адаптивних і допоміжних приладів в туалеті, ванній, на кухні та в процесі одягання. Ергономіка домашніх приміщень. Принципи підбору спеціальних допоміжних технологій. Принципи підбору і механізм використання адаптивних і допоміжних технологій для дітей. Ергономіка робочих місць в інклюзивних закладах освіти.

Тема 3. Державне забезпечення допоміжними та адаптивними засобами.

Державне забезпечення допоміжними та адаптивними засобами різних категорій пацієнтів в Україні. Порядок їх отримання.

Тематика практичних занять

Номер і назва теми дисципліни	Номер і назва теми практичних занять	Кількість годин
		Денна форма навчання
Тема 1. Поняття про допоміжні та адаптивні засоби та загальні	1. Різниця між поняттями адаптація, модифікація та компенсація. Загальні принципи та передумови підбору адаптивних і допоміжних приладів.	2

принципи їх підбору. Допоміжні і адаптивні прилади для мобільності.	2. Принципи підбору і механізм використання адаптивних і допоміжних приладів мобільності в ліжку.	2
Тема 2. Допоміжні та адаптивні прилади для одягання та роздягання. Допоміжні та адаптивні прилади для користування в туалеті, ванній кімнаті та на кухні. Специфічні допоміжні та адаптивні засоби. Допоміжні і адаптивні прилади в педіатричній практиці.	3. Принципи підбору і механізм використання адаптивних і допоміжних приладів у ванній кімнаті, туалеті та для процесу одягання та роздягання.	2
	4. Принципи підбору і механізм використання адаптивних і допоміжних приладів на кухні та специфічних технологій.	2
	5. Принципи підбору адаптивних і допоміжних приладів в педіатричній практиці.	2
	6. Особливості використання адаптивних і допоміжних приладів в педіатричній практиці.	2
	7. Ергономіка робочих місць в інклюзивних закладах освіти.	2
Тема 3. Державне забезпечення допоміжними та адаптивними засобами.	8. Приклади допоміжних та адаптивних технологій передбачені державним забезпеченням.	2
	9. Алгоритм державного забезпечення допоміжними технологіями.	2
Всього годин:		18

Завдання для самостійної роботи студентів

Номер і назва теми дисципліни	Завдання	Кількість годин
		Денна форма навчання
Тема 1. Поняття про допоміжні та адаптивні засоби та загальні принципи їх підбору. Допоміжні і адаптивні прилади для	1. Різниця понять адаптивних та допоміжних технологій.	4
	2. Пройти онлайн-курс «Введення в допоміжні технології» Physiopedia Plus. Посилання на курс: https://members.physio-	6

мобільності.	physio-pedia.com/introduction-to-assistive-technologies- course/ 3. Оцінювання перед підбором адаптивних та допоміжних технологій. 4. Необхідні навички для використання допоміжних технологій. Шляхи їх формування та розвитку. 5. Види механічних допоміжних приладів для мобільності у ліжку. 6. Види механічних допоміжних приладів для мобільності. 7. Закордонний досвід використання допоміжних приладів та технологій для мобільності.	4 4 4 4 4
Тема 2. Допоміжні та адаптивні прилади для одягання та роздягання. Допоміжні та адаптивні прилади для користування в туалеті, ванній кімнаті та на кухні. Специфічні допоміжні та адаптивні засоби. Допоміжні і адаптивні прилади в педіатричній практиці.	8. Ергономіка приміщення ванної кімнати. 9. Найбільш вживані допоміжні та адаптивні прилади і технології в ванній кімнаті та туалеті. 10.Пройти онлайн-курс «Допоміжні технології самообслуговування» Physiopedia Plus. Посилання на курс: https://members.physio-pedia.com/self-care-assistive-technology-course/ 11. Ергономіка приміщення кухні. 12. Спеціальні допоміжні та адаптивні технології для хобі. 13. Комп'ютеризовані допоміжні та адаптивні технології. Програмне забезпечення. 14. Програмне забезпечення як допоміжні та адаптивні технології в шкільній практиці. 15. Допоміжні і адаптивні прилади для дітей з аутизмом та РАС. 16. Допоміжні і адаптивні прилади для навчання.	2 8 2 6 4 4 4 4
Тема 3. Державне забезпечення допоміжними та	17. Державне забезпечення допоміжними та адаптивними засобами	6

адаптивними засобами.		
Всього		66

Очікувані результати навчання з дисципліни: формулювання знань про принципи підбору і застосування адаптивних та допоміжних технологій.

Оволодіти техніками одягання; розвиток навичок виготовлення технічних засобів для пацієнта/клієнта у травматології та ортопедії, неврології та нейрохірургії, кардіології та пульмонології, а також інших областях медицини, завдяки:

знанням: вивчити теоретичні засади для коректного підбору адаптивних та допоміжних технологій пацієнта / клієнта

умінням: здатність виявляти, формулювати і вирішувати проблеми пацієнта / клієнта, застосовуючи в практичній діяльності базові знання та клінічне мислення, здатність оцінювати фактори пацієнта / клієнта (функції і структури організму, особистісні цінності, переконання і духовність), які впливають на його заняттєву активність в сферах продуктивної діяльності, дозвілля і самообслуговування, здатність призначати, моделювати, створювати індивідуальні ортези та адаптувати засоби повсякденній діяльності для відновлення функції верхньої кінцівки з метою розширення функціональної самостійності клієнта в побуті, участі в дозвіллі і продуктивної діяльності, здатність підбирати і адаптувати технічні та допоміжні засоби пересування і самообслуговування з метою збільшення заняттєвої участі клієнта, здатність застосовувати знання з ергономіки та універсального дизайну для створення і адаптації безпечного і доступного середовища життєдіяльності клієнта, міняти фактори фізичного і соціального середовища з метою збільшення функціональної незалежності клієнта.

Перелік програмних результатів навчання, яких досягають під час вивчення навчальної дисципліни відповідно до стандарту другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 227 Терапія та реабілітація спеціалізація 227.2 Ерготерапія

Шифр	Програмні результати навчання
ПРет 03	Визначати доцільність проведення заходів ерготерапії та здійснювати клієнтоцентричне обстеження окремої особи, групи людей, організацій чи популяцій.
ПРет 05	Формулювати та документувати цілі і результати програми ерготерапії або складових індивідуальної програми реабілітації у співпраці з пацієнтом/клієнтом, пояснювати методи ерготерапевтичних втручань.

ПРет 07	Оцінювати, адаптувати та модифікувати вплив середовища життєдіяльності людини на її заняттєву активність.
ПРет 09	Усвідомлювати та дотримуватися етичних аспектів професійної діяльності ерготерапевта.
ПРет 10	Ефективно співпрацювати з усіма членами мультидисциплінарної реабілітаційної команди та іншими фахівцями сфер охорони здоров'я, освіти та соціальної політики, залучених до надання послуг пацієнтам/клієнтам.

Порядок оцінювання результатів навчання з дисципліни

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни формується з урахуванням результатів поточного контролю та заліку.

Протягом семестру здобувач вищої освіти може отримати максимальну кількість балів – 100 як суму балів за результатами поточного контролю на практичних заняттях та під час консультацій науково-педагогічних працівників з тем, на які не передбачено аудиторних годин. Використовуються такі форми поточного контролю та розподіл балів, які може отримати студент за тему:

Номер і назва теми практичних занять	Засоби оцінювання	Кількість балів за тему
1. Різниця між поняттями адаптація, модифікація та компенсація. Загальні принципи та передумови підбору адаптивних і допоміжних приладів.	Кейси. Презентації.	4 5
2. Принципи підбору і механізм використання адаптивних і допоміжних приладів мобільності в ліжку.	Кейси. Сертифікат.	4 5
3. Принципи підбору і механізм використання адаптивних і допоміжних приладів у ванній кімнаті, туалеті та для процесу одягання та роздягання.	Презентації. Практичне відпрацювання. Кейси.	4 4 4
4. Принципи підбору і механізм використання адаптивних і допоміжних приладів на кухні та специфічних технологій.	Презентації. Практичне відпрацювання. Сертифікат.	4 4 5

5. Принципи підбору адаптивних і допоміжних приладів в педіатричній практиці.	Підготовка наочного матеріалу. Практичне відпрацювання.	4 4
6. Особливості використання адаптивних і допоміжних приладів в педіатричній практиці.	Підготовка наочного матеріалу. Практичне відпрацювання.	4 4
7. Ергономіка робочих місць в інклюзивних закладах освіти.	Кейси. Презентації.	2 4
8. Приклади допоміжних та адаптивних технологій передбачені державним забезпеченням.	Експрес-контроль. Кейси.	8 2
9. Алгоритм державного забезпечення допоміжними технологіями	Доповіді та презентації на задану тему. Кейси.	10 2
Залік		15
Всього		100

Лектор під час завершення лекції з теми дисципліни знайомить здобувачів вищої освіти з відповідними завданнями для самостійної роботи та темами практичних занять.

Перед початком практичного заняття науково-педагогічний працівник ознайомлює здобувачів вищої освіти із формами поточного контролю, які будуть застосовуватись, і кількістю балів, які вони можуть отримати. Під час завершення кожного заняття кожному присутньому здобувачу вищої освіти оголошується кількість отриманих ним балів.

Здобувач вищої освіти, який протягом семестру отримав менше 34 балів, до заліку не допускається, і може в установленому порядку пройти повторне вивчення цієї дисципліни.

Заліки проводяться у порядку, визначеному у Положенні про організацію освітнього процесу в університеті.

Рекомендовані джерела інформації:

Основна література:

1. World Federation of Occupational Therapists (2017). Definitions of occupational therapy from member organizations. Retrieved from <http://www.wfot.org/ResourceCentre/tabid/132/did/827/Default.aspx>

2. Steele, E.J., Buchanan, R., Leighton, N., et al. (2017) Relevance and Competence of Occupational Therapists and Consumers with Rapidly Changing Technologies. *Occupational Therapy International* 12:
3. 1–5. Scherer, M. (2017) Correspondence of man and technology. In: Maheu M, Drude K, Wright S (eds) *Career Paths in Telemental Health*. Cham: Springer, pp. 269–275.
4. Priority Assistive Technology Products. https://www.physio-pedia.com/Priority_Assistive_Technology_Products?utm_source=physiopedia&utm_medium=related_articles&utm_campaign=ongoing_internal .
5. Gerard Egan and Robert J. Reese (2023) *The Skilled Helper: A Client-Centred Approach*.
6. Franklin Stein (Author), Kristine Haertl (Author) *Pocket guide to intervention in occupational therapy*. Routledge, New York, 2024.
7. Janie B. Scott (Editor), S. Maggie Reitz (Editor), American Occupational Therapy Association (Issuing body) *Practical applications for the occupational therapy code of ethics* (2015). AOTA Press/The American Occupational Therapy Association, Bethesda, MD, 2017.

Додаткова література:

1. Charles Christiansen (Editor), Carolyn Manville Baum (Editor), Julie D. Bass (Editor) *Occupational therapy : performance, participation, and well-being*. Routledge, Taylor & Francis Group, New York, NY, 2024.
2. World Health Organization. *International Classification of Functioning, Disability and Health*. Geneva, Switzerland: WHO; 2001.
3. Catana Brown (Editor), Virginia Stoffel (Editor), Jaime Phillip Muñoz (Editor). *Occupational therapy in mental health : a vision for participation*. F.A. Davis Company, Philadelphia, PA, 2019.
4. Kimberly Chouinard, ECSEAT Scholar. Kimberly Chouinard, ECSEAT Scholar. May 11, 2020

Електронні ресурси:

1. <https://app.physiou.com/>
2. <https://www.sralab.org/>
3. <http://invafishki.info/ru/>
4. <https://www.physio-pedia.com/home/>
5. <http://www.who.ch>
6. <http://moz.gov.ua/mkf>
7. http://www.icfillustration.com/icfil_eng/top.html
8. <https://www.cochrane.org/>

9. <https://www.cochranelibrary.com/>
10. <https://www.gate-tap.org/>
11. <https://www.youtube.com/channel/UC51DkJkKUNuMc3C-ZQmyUgg>
12. https://www.youtube.com/channel/UC_VQDIInMfY5HoPn8w9OmuFw
13. <https://www.youtube.com/channel/UCmTe0LsfEbpkDpgrxKAWbRA>